

rbutas, Viktorinas

NARKOMANIJOS IR ŽIV/AIDS PREVENCIJA KLAIPĖDOS MOKYKLOSE

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) kartu su Klaipėdos Visuomenės sveikatos centru (KVSC) tokiu pavadinimu rugsejo 13 d. suruošė konferenciją Klaipėdos viešbutyje. Programos tolimesis tikslas: pagerinti bendrą moksleivių sveikatą, sustabdyti narkomanijos ir ŽIV/AIDS plitimą tarp jaunimo.

Pasinaudota Čikagos Illinois universiteto Slaugos fakulteto sukurta programa, skirta narkomanijos ir ŽIV/AIDS prevencijai Čikagos mokyklose. Tarpininkaujant Lietuvos Mercy Lift (LML) narei, Sveikatos švietimo koordinatorei direktorei Pranai Šlutienei, programa įgyvendinama Klaipėdos miesto ir apskrities mokyklose. Programos vadovas KSCV direktorius dr. Rimantas Pilipavičius, o programos koordinatore dr. Rita Vainauskienė.

Lankstinuke, kuris buvo išdalintas 160 dalyvių ir visos Lietuvos dirbantiems visuomenės sveikatos centruose, šeimos centruose ir mokyklų direktoriams ir mokytojams, rašoma:

„Klaipėda — ŽIV epidemijos Lietuvoje centras. Infekcija plinta per nesterilius švirkštus ir adatas tarp injekcinius narkotikus vartojančių asmenų (66,7 proc.) ir nesaugius lytinius santykius (25 proc.). Klaipėdoje svaiginamasis įvairiais kvašalais įgauta pavojingą pobūdį. Jau ankstyvoje vaikystėje įpratę vartoti alkoholi, rūkyti cigaretes paaugliai vėliau žymiai daugiau rizikuoja pradėti vartoti nelegalius narkotikus, turėti ankstyvus nesaugius lytinius santykius ir t.t. Vis dažniau jaunimas užsikrečia lytiškai plintančiomis ligomis, dažnesnės paauglių nėštumo ir abortų atvejai. Visa tai negincijamai rodo, kad būtina diegti sistemingą sveikatos mokymą, kuris apsaugotų vaikus ir jaunimą nuo rizikingo elgesio. Tam, kad būtų galima išvengti ankstyvo vaikų ir jaunimo rizikingo elgesio — klijų uostymo, marihuanos rūkymo, ankstyvų lytinių santykių ir pan., prevenciniai programos imtis žymiai anksčiau, t.y. dar prieš tai, kai vaikai elgesiai įtakos turi jų bendraamžiai. Tuo tikslu 1998 metais dvejose miesto mokyklose buvo pradėtas vykdyti sveikos gyvensenos ugdymo mokyklose pilotazinis projektas 7-se ir 8-se klasese pagal Čikagos Illinois universiteto Slaugos fakulteto specialistų parengtą programą. 1999/2000 metais 16 miesto ir 11 apskrities vidurinių mokyklų 1-u,

5-u, 7-u, 8-u klasių mokymo programos integravo minėtą programą. Gavus finansavimą iš Klaipėdos miesto savivaldybės Sveikatos fondo, taip pat remiant Amerikos USAID organizacijai, LML išleido vadovėlių, visoms Klaipėdos mokykloms parengta metodiniai pamokų planai (pagal Čikagos mokyklų programą) mokytojams darbui darželyje ir mokykloje nuo pirmos iki aštuntos klases. Taip pat išleisti pratybų sąsiuviniai 1-5-u klasių moksleiviams. 1999/2000 mokslo metais visos Klaipėdos mokyklos ir darželiai turi galimybę sveikatos ugdymą desyti pagal Čikagos Illinois universiteto Slaugos fakulteto parengtą programą. Apie programos įgyvendinimo eigą buvo informuota visuomenė bei šalies miestų ir rajonų švietimo skyrių specialistai, mokyklų vadovai, mokytojai, visuomenės sveikatos darbuotojai dvejų respublikinių konferencijų, kurias organizavo KVSC ir miesto savivaldybė, metu.

Programos uždaviniai: a. suteikti žinių, igūdžių ir nuostatų, kurios skatintų sveikos gyvensenos praktiką ir nešėtų naudą patiems moksleiviams, jų šeimoms ir bendruomenei; b. išugdyti suvokimą, kad jie, kaip moksleiviai ir bendruomenės nariai, yra atsakingi už sveiką aplinką; c. suteikti informacijos, pasitikėjimo savimi ir bendravimo igūdžių, kad moksleiviai gerai jaustųsi ir sugebėtų veikti tiek šeimoje, tiek nuolat kintančioje visuomenėje.

Programos temos: ligų prevencija, augimas ir vystymasis, priklausomybės ligų prevencija, saugumas ir pirmoji pagalba, informacija vartotojui, šeimos sveikata, lytinis švietimas, visuomenės sveikata, dvasinė sveikata, mityba.

Priklausomai nuo vaikų amžiaus, sveikatos ugdymui siūlomi skirtingi tikslai:

1. darželyje — problemos identifikavimas ir sprendimas;
2. pirmoje klaseje — panašumai ir skirtumai;
3. antroje klaseje — nusiramimo ir mąstymo svarba. Pasikeitimas mintimis ir planais kūrimas;
4. trečioje klaseje — faktų ieškojimas;
5. ketvirtoje klaseje — kaip jausmai gali paveikti fizinę sveikatą;
6. penktoje klaseje — kaip jausmai gali paveikti mūsų galvoseną, veiksmus ir turėti pasekmes;
7. šeštoje klaseje — kaip jausmai sukelia teigiamą ir neigiamą įtampą;

Klaipėdos „Saulėtekio“ vidurinėje mokykloje vykdoma UIC/LML mėginamoji programa „Sveikatos gyvenimo ugdymas“. Mokiniai patenkinti gaunamomis žiniomis. Pranes Šlutienei nuotrauka.

8. septintoje klaseje — gebėjimų daryti sprendimus formavimas;

9. aštuntoje klaseje — gebėjimų daryti sprendimus formavimas.

Programos dėstyto trukmė 36-42 pamokos. Mokytojai yra pagrindiniai programos dėstytojai. Priklausomai nuo mokyklų apsisprendimo, programa mokyklose įgyvendinama dviem keliais, integruojant į klases valandėles, biologijos, darbų, fizinio lavinimo pamokas arba skiriant vieną savaitinę pamoką, kaip sveikatos ugdymo dalyką. Antruoju atveju skiriami mokytojai dalykininkai, medicinos seserys, psichologai, socialiniai pedagogai dėstyti programos atitinkamas temas.

Problemų sprendimo metodas, kuris suteikia moksleiviams igūdžių ir nuostatų, skatinančių juos mokyti visą gyvenimą, dažnai taikoma šios programos kurso medžiagos dėstyto. Naudodamas problemų sprendimo metodą, mokytojas „minčių lietaus“, darbo grupės, situacijos interpretavimo pagalba, atpalaiduoja moksleivių kūrybines ir intelektualines galias.

Moksleivių veikla ir jos pažanga vertinama tikrinimų prieš ir po užsiėmimo pagalba, vertinama namų darbų kokybė ir kokybė, atsivėlgiamai ir tai, kaip moksleivis dalyvauja mažų grupių ir visos klasės diskusijose ir t.t.

Šios programos sėkmė didelė dalimi priklausys nuo aktyvaus tėvų dalyvavimo, todėl būtina juos informuoti apie tai, kas vyksta mokyklose.

Konferencijos programoje su paskaitomis dalyvavo 14 asmenų. Dr. Rimantas Pilipavičius atidarė konferenciją ir pristatė mero E. Gentvilo atstovę Audrą Daujotienę, kuri yra mero patarėja. Ji kalbėjo apie vaikų švietimą, ypač kad namuose vaikai turėtų būti tėvų draugai — turi kartu draugauti ir pasikalbėti. Gyvensenos ugdymas turi būti įvestas į visas mokyklas, ne tik mokyklose, bet ir universitetuose. Ji pažadėjo sėkmingą darbą. Jos nuomone, kad prevencijos darbas yra pats pagrindinis darbas. Jeigu yra problemų kvietė visus krepitris ir savivaldybės Sveikatos skyrių.

Kalbėjo pareigūnų iš policijos vadybos, kadangi jie pirmieji turi ryšius su narkotikų naudotojais ir su tuo susijusiais nusikaltimais. Jie yra įjungti į mokymo procesą. Panaši situacija yra ir JAV, kur buvo pradėta programa San Francisco mieste, pavadinta D.A.R.E. ir yra naudojama tik 7-toje, 8-toje ir 9-toje klase. Čia tik kalbama apie narkotikus ir jų žalą. Mano nuomone, programa nėra pakankama.

Deja, šių ligų mums atvežė jūreiviai, kalbėjo KSCV direktorius dr. Rimantas Pilipavičius. Jam tenka susitikti su Europos žiniasklaidos žmonėmis ir turi progos pasikalbėti apie ŽIV/AIDS problemas kaimyninėse šalyse. Jis sakė, kad Jungtinės Karalystės atstovai

sutinka remti čia narkotikų prevencijos programą mokyklose. Jis sakė, kad problema nelabai rūpinasi Seimas, nesistengia paskirti lėšų. Nelabai supranta, kad švietimas ir prevencija yra pigesnė nei gydymas. Šiuo metu, 2000 m. rugsejo mėn. Lietuvoje buvo 247 ŽIV nešiotojų, 35 serga AIDS, 24 mirė. 43 proc. yra homoseksualai. Klaipėdoje yra 116 ŽIV nešiotojų, iš jų 66 narkomanai.

Dr. Elvyra Giedraitienė, Klaipėdos universiteto Socialinių darbuotojų fakulteto direktorė, pritarė programai, bet patarė kalbėti ir tėvams, paminėjo, kad ne tik narkomanija ir ŽIV plinta asociacijoje šeimos, bet atsirado ir Seimo nario J. Razmos šeimos dukters Agnės Razmaitytės — narkomanės gyvenime. Susiimti rankomis turime visi, dirbti kartu, netraukti į atskiras puses, kaip skaitome laikraščiuose.

E. Šikšienė, viena pirmųjų mokytojų pradėjo sėkmingai ir įdomiai dėstyti moksleiviams. Saulėtekio vidurinėje mokykloje. Teko man su Sue Misner, R.N. iš Illinois universiteto dalyvauti per pamoką ir pasiklausyti moksleivių apie jų žinias. Ji kalbėjo, kad tėvų pažūros ir vaikų gyvenimą yra skirtingos. Ji sakė, kad mokiniai klasėse labai pozityviai kalbėjo, kad ne visi tėvai gali pakalbėti apie seksualinį gyvenimą arba apie kitas temas, kurios yra aktualios jaunimui.

Kalbėjo 8-tos klasės mokinė iš Ažuolyno mokyklos, kur vykdo pilotazinę programą. Jai labai patiko tema ŽIV/AIDS.

Šiais metais išmoko apie ligas — apie jaunimo įtampą, narkomanijos ir alkoholio žalą, turi galimybių dalyvauti kursuose: piešinių ir rašybos. Išmoko apie bendravimo, psichologijos, seksualines problemas ryšium su ŽIV/AIDS. Visa klase išmoko, kad brangiausia vertinti reikia sveikatą. Kad nebūtų nuobodu, per pamokas susigrupuoja ir pasikalba apie paauglių problemas, nes nedaugelis kalbasi su tėvais kaip mokykloje su mokytojais.

Kiekvienas paskaitininkas turėjo gerų minčių, kuriomis pasidalino su dalyviais. Yra susirūpinimo, nes statistika rodo, kad kas 5 vaikas naudoja narkotikus.

Po dienos paskaitų, susidomėjo ir iš kitų Lietuvos miestų, kurie rimtai nori pradėti KVSC programą. Programa buvo pristatyta A.P.P.L.E. suvažiavime. Po konferencijos per susitikimą su Vilniaus Visuomenės sveikatos centro valdybos nariais pasirodė, kad jau atsirado dvi pilotazinės mokyklų išbandymui sostinėje, kur su apskritimi yra 70 mokyklų. O 2001 metų pavasarį paruošime konferenciją visiems Vilniaus krašto mokyklų direktoriams ir mokytojams, kurie atstovaus savo mokykloms.

Nemanykite, kad narkotikų ir ŽIV/AIDS problema yra tik Klaipėdoje. Yra visoje Lietuvoje, Europoje ir kitose pasaulio vietovėse. Tik mes apie ją negirdime. Čia pat, mūsų Čikagos mieste, problema labai didelė.

SVEIKATOS KLAUSIMAIŠ

ŠIRDIS IR VALGIS

DANIELIUS DEGESYS, M.D.

Mitybos ekspertai duoda patarimus, kaip reikia maitintis, kad valgis būtų geras ir pavojus susirgti širdies ligomis būtų mažas. Dr. M. Stauffer ir dr. E. Rimen, Harvard School of Public Health, tvirtina, kad širdies ligos susidaro ne dėl vienos kokios priežasties, todėl apsaugoti nuo jų nėra galima. Išjungus iš maisto vien tik riebalus. Jų studijos rodo, kad kai kurios maisto rūšys kenkia širdžiai, o kitos prisideda prie širdies sveikatingumo palaikymo. Idomu, kad viena tokių širdies sveikatingumo palaikyti valgio rūšių yra alkoholis. Harvard tyrinėtojai sako, jog daugelis studijų patvirtina, kad reguliariai geriant alkoholio mažus kiekius ir geriant kartu su maistu, mirčių širdies atakų skaičius sumažėja. Alkoholis didina gero cholesterolio (HDL) kiekį kraujyje, kuris išima blogą (LDL) cholesterolį iš kraujotakos ir nuveda į kepenis, kur jis būna perdirbtas.

Prancūzai geria daug vyno ir valgo riebią maistą, bet širdies atakomis jų miršta per pusę mažiau negu amerikiečiai. Jų širdis kažkas apsaugo nuo ligų, nes kaip kitaip jie galėtų būti sveiki, apskaitai valgydami kiaušinius, sviestą, grietinę, riebius sūrus ir įvairius riebalus. Prancūzai ypač mėgsta gerti raudoną vyną. Raudonas vynas turi cheminių junginių, flevonoidais vadinamus, kurie mažina kraujo krešulių susidarymą kraujo induose, tokiu būdu mažina galimybę susidaryti krešuliui širdies koronarines arterijas. Todėl, pagal eksperimentų nuomonę, svarbu, kad alkoholis būtų geriamas nedideliais kiekiais su maistu ir negeriamas vienas.

Prancūzai vyną geria nedideliais kiekiais. Mazi kiekiai, tai dvi taurės vyrams ir viena taurė moterims per dieną. Degtinės 2 uncijos vyrams ir 1 uncija moterims. Be to, prancūzai suvalgo du kartus daugiau negu amerikiečiai jautieną ir mažiau amerikiečiai jautieną negu amerikiečiai jautieną. Trys didelės studijos parodė, kad jautienos skaidulos ryškiai sumažina širdies ligų pavojų. Perna birželio mėnesį „The Journal of American Medical Association“ paskelbta studija, daryta su 69,000 vidutinio amžiaus medicinos seserimis, parodė, kad padidinus jų valgių penkis gramais selenų dienoje (pusė puodelio „bran flake“), jų koronarinių indų ligų rizika sumažėja 37 procentais.

Kitas gaudas ir sveikas maisto produktas, tai riešutai. Prancūzai valgo dvigubai dau-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGAS prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė
Administracijos — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimkelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILBOA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.
AKIŲ LIGOS / CHIRURGIJA
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

* Narkotikų laikymu kaltinamas Algimantas Vertelka mano, kad policijos pareigūnai, „sufabrikavę“ baudžiamąją bylą, ketino jį nušauti. Vilniaus 2-asis apylinkės teismas pratęsė panevėžiečiui Algimantui Vertelkai, pravarde „Pincia“, kardomojo kalnimo laiką iki lapkričio 25 d. Tokiu būdu teismas tik iš dalies patenkino valstybinio kaltintojo Justo Lauciaus prašymą įkaltinti teisiamąjį iki Naujųjų metų. A. Vertelka taip pat tvirtino, kad vežant jį iš Nidos į Vilnių, Policijos departamentą pareigūnai sudarė galimybę bėgti ir netgi provokavo tokią žingsniui. Jo nuomone, jeigu jis būtų mėginęs bėgti, pareigūnai būtų jį nušovę. Po to visa kalta dėl Gedimino Kiesaus, jo sūnaus ir vairuotojo pagrobimo būtų suversta jam.

* Šypsena — praturtina tą, kam yra skirta, nenukurdina to, kuris ją dovanoja.

„Narkomanija ir ŽIV/AIDS konferencija Klaipėdoje“ Iš kairės: dr. Rita Vainauskienė, Pranė Šlutiene, Klaipėdos Visuomenės centro dir. dr. Rimantas Pilipavičius.

VALSTYBĖS ATEITIS PRIKLAUSYS NUO MŪSŲ SUGEBĖJIMO TARTIS

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Lapkričio 3 d. Seimo posėdyje paskirtasis vyriausybės vadovas Rolandas Paksas, pristatydami vyriausybės programą 2002-2004 metams, paskaitavo Estijos premjerą, tokia pat proga kalbėjusi savo šalies parlamente: „Ryšius tarp valstybės ir jos piliečių atkūrimas, piliečių ir valdžios susvetimėjimas yra viena rimčiausių mūsų šalies problemų. Vyriausybės koalicijos partneriai yra giliai įsitikinę: mūsų pastangos bus beprasmos, jei mes, vyriausybės vadovai, galvosime apie ką nors kita, o ne apie savo piliečius, jų interesus, jų teises ir jų poreikius“.

Pirmosios visų buvusių vadovų kalbos buvo gražios ir daug žadančios. Žadėti visada lengviau. Bet tautai patinka, ką Paksas kalba, ji linkusi tikėti, tai rodo pastarieji visuomenės apklausos duomenys. Rolandui Paksui palankūs net 72 proc. šalies gyventojų (pagal „Baltijos tyrimus“). Seniai teko girdėti ir matyti, kad ateinantį į svarbų postą vadovą būtų pats populiariausias tarp populiariausių, palikęs antroje vietoje net ilgamečių pirmūną Valdą Adamkų. Tiesa, su dideliu meilės avansu Paksas buvo priimtas ir pirmojo premjeravimo pradžioje. Net ir Seimo posėdis, Paksui stovint tribūnoje neatrodė žvėrynu, kas dažnai atsitikdavo iki tol. Buvo klausimų, iš kairės ir dešinės, bet aštresnės pastabos vyriausybės programos adresu buvo pasakytos ne posėdžio metu.

Pvz., viena ekonomikos ekspertė TV pareiškė, kad programos ekonominė dalis buvo rengta studentų. O buvusi premjerė Kazimiera Prunskienė išreiškė netgi pagiriamąjį žodį, esą vyriausybės programoje palikta erdvė manevrams. Sugebėjimas manevruoti krito į akis ir klausantis paskirtojo premjero kalbos. Nesėkmės, kurios lydėjo R. Paksą prieš metus, matyt, kai ko ji išmoko. Atsakymai į klausimus sudarė kompetentingumo išpuolį. Jis nepasimete netgi tada, kai neturėjo konkretaus atsakymo. Nors kai kas iš žiniasklaidos Pakso vyriausybei prognozuoją gyvavimą tik iki Velykų (o pats premjeras žada dirbti iki valstybės atgimimo), panaikintas Lietuvoje karo stovis tarp kairės ir dešinės gali suteikti optimizmą ne tik vyriausybei, bet ir piliečiams. Atėjo jauni pragmatikai, kuriems gal galima prikišti nepatyrimą

ar ideologijos stygių, bet negalima prikišti kolektyvinės atsakomybės, kad jie už ką nors nepadarė ar suzlugdytą.

„Nuo mūsų sugebėjimo tartis ir susitarti priklausys visos valstybės ateitis“, — sakė savo kalboje paskirtasis premjeras. Galima sutikti, kad čia ir bus sunkiausia, nes tai būdavo sunkiausia ligšiolinėms valdžioms. Bet norą susitarti, nekonfrontuoti ir turėti kuo geresnį užnugarį šie pragmatikai jau parodė. Vienas pirmųjų naujojo Seimo pirmininko zingsnių buvo susitikimas su valstybinės televizijos direktoriumi V. Žuku, kurio metu jis pareiškė, kad žurnalistas su valstybine televizija sudarytos sąlygos kurybiškai dirbti. Bene pavojingiausia opozicijos politikui Česlovui Jursėnui atiduota duoklė: Seimo pirmininko pavaduotojo postas. Paulauskas yra pareiškęs, kad nekvestionuos „Williams“ sutarties, prieš kurią atkakliai kovoję, vykdys įstatymą, tik nespirdamas su Rusija, dėl Sovietų Sąjungos okupacijos padarytos žalos atlyginimo. Vyriausybės programoje pasakyta, kad naujoji vyriausybė tęs tarptautinę užsienio politiką, o pirmajame pasikalbėjime valstybinei televizijai naujasis krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius tai patvirtino. Be kita ko, jis net nekritikavo savo pirmtako Česlovo Stankevičiaus. Taigi visi numanomi sunkiausi, bent jau dešimtosios opozicijos, kirčiai atmušti.

Naujosios vyriausybės programos projekte yra ir daugiau patrauklių sukonkretizuotų dalykų. Pvz., žadama, kad naktinės elektros kaina neviršys 4 cent. už kilovatvalandę, kas turėtų padidinti elektros vartojimą, o tuo pačiu atpiginti ir paskatinti gamybą; palapšniui žadama naikinti pelno mokestį, iki 24 proc. sumažinti pajamų mokestį, persvarstyti akcizų, kelių ir muitų mokesčius bei mažinti pridėtinės vertės mokestį šildymui ir statybos darbams, ir kt. Opozicijai kilo klausimų, kaip naujoji valdžia sugebės suformuoti ne didesnį, kaip 2 proc., deficitą turintį biudžetą. Naujieji pragmatikai tikisi tai kompensuoti, skatindami verslo plėtrą. Turint galvoje, kad abiejų didžiųjų valdžios partijų pagrinda sudaro jauni verslininkai, to gali būti išties siekiama.

Keista, kad žiniasklaida, dar nepradėjusi veikti naujajai

Vilniaus Styginių kvartetas (iš kairės) — Audrone Vainiūnaitė, Artūras Šilalė, Girdutis Jakaitis, Augustinas Vasiliauskas — M. K. Čiurlionio 125-osioms gimimo metinėms paminėti ruošiamame koncerte Čikagos Jaunimo centre, lapkričio 5 d. Jono Kuprio nuotrauka.

vyriausybei, susirūpino gana tolimos ateities perspektyvomis. Ji neskiria dėmesio naujų ministrų asmenybėms ar vyriausybės programos nagrinėjimui, o gilinasi į būsimųjų prezidento rinkimų problemas, svarstoma, kas ką nugalės — A. Paulauskas R. Paksą, ar atvirkščiai. Atrodo, jį pernelyg skuba. Stebint prezidento Valdo Adamkaus ir naujosios sąjungos vadų santykius, persiši mintis, kad jų užmojai yra kur kas platesni negu laimėti vieną ar kitą kadenciją. Štai lapkričio 5 d. pasikalbėjimo LNK televizijai metu į žurnalistų klausimą, kurį kandidatą iš dviejų naujosios politikos vadovų prezidento rinkimuose remtų dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, pastarasis atsakė taip pat klausimu: „O jūs mane jau nurašėte?“ Ir pridūrė, kad nemems nė vieno. Taigi, galima numanyti tokį scenarijų, kuris turėjo būti kurtas dar prieš Seimo rinkimus: Valdas Adamkus sudaro priedangą gimstantiam naujosios politikos sanderiui, su Artūru Paulausku ir Rolandu Paksu priekyje, o šie, atėję į valdžią, su V. Adamkumi nekonkuruoja prezidento rinkimuose. Taip ir triumviratui, ir valstybei užtikrinamas ilgas ir pastovus laikotarpis. Turint galvoje, kad ekonomikos krizės dugnas arba jau pasiektas, arba yra netoli, ir ekonomika natūraliai gali pradėti netrukus augti, šie planai visai realūs, žinoma, jeigu iš tiesų vyriausybė, o ir Seimas, nuosekliai to, kas pažadėta, sieks ir tęsės pažadus.

Pirmas ir labai svarbus punktas įvykdytas: valdžia paimta. Tolesnei sėkmei reikalingas pastovumas ir susilaikymas. Kadangi R. Paksas ir A. Paulauskas į politiką ir, jeigu jie dar bus ir protingi politikai, jiems nebus sunku paklusti šiam scenarijui, nes prieš jų akis dar kelios galimos kadencijos po to, kai nuo politikos arenas nueis jų

nėjimas, su Lietuvos pagalba minėjimai JAV buvo be prieika, darbo grupės pastangomis buvo atlikti ir kiti reikšmingi darbai, pavyzdžiui, Newberry bibliotekos retų lietuviškų knygų katalogo išspausdinimas. Šiais metais LB prašymu, į Tautinių šokių šventę atvyko „Žilvytis“ ir labai puikiai pasirodė, kiek yra žinoma, visi grįžo į Lietuvą, o iš „Levandros“ grupės Kanadoje pasiliko trys, bet ši gali būti netikslė informacija. Sekmingas ir iškilmingas buvo JAV užsienio lietuvių dailininkų darbų sugrįžimas ir paroda Lietuvos Dailės muziejuje. Svarbu ir reikalinga testuoti „Lietuvos kultūros paveldo virtualią parodą“ internete. Šiuo reikalu komisija yra taip pat parašiusi keletą rezoliucijų. Kultūros ministerija yra išpareigojusi kasmet pranešti „Draugą“ Lietuvos bibliotekoms. Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

idejinis vadas Valdas Adamkus.

Ar dabartinis Seimas ir vyriausybė gali užtikrinti tokį pastovumą? „Programa gimė, derinant dviejų pagrindinių partijų — Naujosios sąjungos ir liberalų — programas ir remiantis Centro bei Moderniųjų krikščionių demokratų principinėmis nuostatomis, — sakė savo kalboje paskirtasis premjeras. — Mūsų požiūris į strateginius šalies vystymo tikslus sutapo, todėl ten, kur skyrėsi nuomonės dėl jų įgyvendinimo būdų ar tempų, kompromisas radome nesunkiai. Ko gero lengviau, negu tikėjosi opozicija, žiniasklaida, na, ir pagaliau, mes patys, neturėję tokio darbo patirties“.

Jeigu tai tiesa, reikėtų gerą pradžią.

O kompetencija? Pralaimėjusi baugina, kad Seimą ir vyriausybę atėjo nauji ir nepriteję žmonės. Šį teiginį politologas, Politologijos katedros Kauno Vytauto Didžiojo universitete vadovas, Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos vicepirmininkas, dabar tapęs Seimo nariu, dr. Egidijus Vareikis komentuoja taip: „Statistiškai šis Seimas yra ne pats radikaliausias. 1990 metais atėjo žymiai daugiau visiškai „naujų veidų“. 1990 metais atėjo visiškai „nauji veidai“ padarė tai, ko senai veidai arba nedrįso, arba nebūtų sugebę padaryti. Dėl naujų veidų galimybių aš esu optimistas. Iš tikrųjų reikia nepamiršti, kad į Seimą eina ne šiaip sau kokie neišmanėliai, o tie, kurie savo profesijoje yra ko nors pasiekę. Galime pažiūrėti į statistiką: akademikai, teisininkai, inžinieriai, verslininkai ir kt. Seimo narys nėra kažkokia unikali profesija, kurios negali išsivirti niekas kitas, kaip tik būvę Seimo nariai.“

Geras dalykas, kad Seime nėra vienos dominuojančios politinės jėgos. Tai nebūtinai turi reikšti nepastovumą. Ga-

lima tikėtis kaip tik didelio pastovumo, nes ne viena partija neturi galimybės pasiduoti pagundai daryti sprendimus iš peties. Visur reikalingos konsultacijos, pritarimas. Patyriau, kaip įdomu eiti į Seimo ar komitetų posėdžius, nes nėra garantijų, kad mums užteks balsų. Visą laiką reikia atsizvelgti į kitus. To mes ir siekiame. Dešimt metų kaip kūrėme nepriklausomą valstybę ir sakome siekiantys, kad visi žmonės rastų galimybę save išreikšti.“

Dar vienas dalykas: kas gerai įsigilinęs į Seimo statutą, žino, kad Seime visos pareigos ir funkcijos skirstomos proporcingai gautų mandatų skaičiui. Ir komitetuose, ir komisijose niekas neturi absoliučios daugumos, monopolio, raumenų, kurie galėtų užgnaužti kritiką. Tai iš tikrųjų ganėtinai naujas dalykas“, — sakė dr. E. Vareikis.

*** Bendrovė „Lietuvos energija“** užsienio ir vidaus rinkose ketina pasiskolinti 40 mln. eurų (apie 132 mln. litų). Paskolos organizatoriai — bankai „DePfa Investment Bank“ ir „Westdeutsche Landesbank Girozentrale“ — bei vietinis patarėjas „Hermis finansai“ pradėjo ruošti 3 metų trukmės 40 mln. litų paskolą. Paskoloje kviečiami dalyvauti Lietuvos ir užsienio bankai. Gauti pinigai bus panaudoti įmonės apyvartos lėšoms. 40 mln. eurų iki šių metų pabaigos turėtų iš esmės patenkinti „Lietuvos energijos“ skolinimosi poreikį. (BNS)

*** Kedainiai.** Rugsejo 16 d. Kedainių šv. Jurgio bažnyčioje susirinkę Kedainių dekanato tikyboms mokytojai apžvelgė pasirengimo naujiems mokslo metams klausimus. Šio susitikimo iniciatorius — Kedainių dekanato dekanas, šv. Jurgio bažnyčios klebonas S. Bitkauskas.

Viena tauta, viena šeima...

Praėjusį savaitgalį Čikagoje šventė Čiurlionį. Nors jau nuo pat šių metų pradžios skelbiamas (ypač iš Lietuvos), kad šiemet minima Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 125-oji gimimo sukaktis, žodis „paminėti“ čia visai netinka. Visa, kas yra susieta su Čiurlioniu, tegalime švęsti, kaip didžiausią lietuvių tautos šventę.

Švęsti ir didžiulius, kad ir mes, kaip tos pačios tautos vaikai, esame jam giminingi. Švęsti ir gedytis, kad nepakankamai daugiau kaip šimto metų tėkmėje, savo pasididžiavimą Čiurlioniu išreiškėme ne tik už Lietuvos ribų, bet ir savo bei tėvynėje. Jeigu Čiurlionis būtų lenkas, vokiečių, prancūzas, anglas, šiaurietas, jis būtų ir aukštintų visas kultūringas pasaulis.

M. K. Čiurlionis buvo genialus kūrėjas, kurio talento nestengė aprepti viena kuri kūrybos šaka. Juk jis ir dailininkas, ir kompozitorius, ir poetas, ir prozininkas, ir dar daugiau... Tokiems, iš vienos kūrybos srities į kitą besimetantiems ir tarytum niekur sau vietos nerandantiems, paprastai taikomi įvairūs, ne labai palankūs, epitetai. Tačiau jie jokių būdu netinka Čiurlioniui: kiekviena kūrybos šaka, į kurią veržėsi šio mūsų tautos genijaus sielos poleikiai, jau savaime jam suteiktų vieno didžiųjų kūrėjų vardą. Kas šiandien drįstų tvirtinti, kad Čiurlionis yra svarbesnis savo muzikos kompozicijomis, ar savo dailės kūriniams, o gal proza, poezija...

Į jo kūrybos visumą pažvelgus, sunku net suvokti, kaip tiek daug skirtingų talentų buvo sukaupta viename asmenyje. Argi galime stebėtis traagiška M. K. Čiurlionio gyvenimo pabaiga? Šios planetos genijai retai besulaukia ramios senatvės. Jie sušvinta pilkoje žmonijos padangėje kaip skaisčius meteorus ir netrukus užgesa. Bet vis tik dalelė savo šviesos palieka kiekvienoje sieloje, atviroje grožiui, gėriui. Jie akivaizdžiai leidžia mums pajusti, kad žmogus savyje turi dieviškąjį pradą, yra „sukurtas pagal Dievo paveikslą“.

Mums, čikagiečiams, ypač džiugu, kad šios ypatingosios Čiurlionio šventės ruošimo branduolys susiformavo būtent Čikagoje. Jis pasivadino Amerikos Lietuvių meno draugija, apjungdamas būrėlį jauniesnio amžiaus entuziastų — ir gimusių šiaurės Atlanto, ir nelabai seniai atvykusių iš

Lietuvos. Nors pačioje užuomazgoje skeptikai (o lietuviams jų tikrai netrūksta) garsiai reiškė abejones, kad „iš tų šiaudų vargiai išbirs bent grūdėlis“, dabar, manome, jie savo kritiką jau pakeitė — arba turėtų nedelsiant pakeisti — aukščiausio pagyrimo žodžiais.

Pagarba visiems, kurie šį projektą remė finansais (Lietuvos Kultūros ministerija, mišiški Lietuvos fondas) ir kitais būdais. Nėra abejonės, kad M. K. Čiurlionis, patenkintas Amerikos Lietuvių meno draugijos pastangomis ir atliktu darbu, šypsosi iš anapus žvaigždynų. juo labiau, kad pačiame šventės rengimo rūpesčių centre buvo jo kūno ir kraujo dalelė — provaikaitis Rokas Zubovas.

Iš tikrųjų visa lietuvių — ar ji gyventų tėvynėje, ar kažkur toli už jos ribų, turėtų pasimokyti iš šių Čiurlionio šventės rengėjų bei jų atliekų. Tarp jų nebuvo nei mažiausio „jie ir mes“ niuanso — visus darniai jungė mūsų tautos genijaus kūryba: ir žodinė, ir garsinė.

Kaip buvo prasminga, kad rengėjai neužsidarė vien mūsų nuosavoje salėje, bet ryžosi išeiti į kitataučių publiką! Kad visi daugiau tokio įžvalgumo turėtume ir kiekviena proga pasidalintume savo tautos dvasiniais lobiais su nelietuviais! Galbūt tuomet jie geriau pažintų jau kitokią Lietuvą — tą pačią, kuria taip žavėjosi prieš nepriklausomybės atkūrimą ir tuojau po jo. Lietuvą, vieningai, bet taip pat kultūringai, kovojusią dėl savo laisvės ir pagaliau tą laisvę laimėjusią. Be neapykantos, keršto, kraujo praliejimo, kaip nuolat matome kone kiekviename pasaulio krašte. Net ir tuomet, kai galingasis okupantas panaudojo smurtą, lietuvių tautos vaikai raudavo savo žuvisių, bet neatmoko jėgų piktą už piktą.

M. K. Čiurlionio 125-ųjų gimimo metinių paminėjimas yra dar viena mums pamoka: vertinkime ir gerbkime savo tautos menininkus, mokslininkus, didžiavusius, darbštuolius, ne po jų mirties, bet kasdien. Dar daugiau — didžiukimes jais ir prieš kitataučius. Gyvendami už Lietuvos ribų, turime išskirtinę progą skleisti jos kultūrinius pasiekimus savo aplinkos žmonėms. Būtų tikras nusikaltimas „kapstyti tik savaime skiedryne“.

vus apylinkėse sutelkti ir tvarkyti, bei parengti ilgalaikę lituanistinių archyvų doku-

mentų saugojimo ir tvarkymo programą.

Bus daugiau

LR SEIMO IR JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVŲ KOMISIJOS DARBO ĮVERTINIMAS

Nr.4

LIŪDA RUGIENIENĖ

Komisija pastaruoju metu siūlė tobulinti alkoholio, tabako, narkotinių medžiagų vartojimo prevencijos programas ir prižiūrėti jų įgyvendinimą švietimo įstaigose. Komisija du kartus buvo išskvietusi ekspertą prof. dr. Justiną Pikūną, kuris išdėstė nikotino, alkoholio pasekmes.

Mokslu srityje reikia atkreipti rimtą dėmesį į daugiųjų galimybių pasikeitimą studentais. Butina sutvarkyti taip, kad, turintys sąlygas pasitobulinti JAV, turėtų sugrįžti į Lietuvą, nes negrįžimas šią galimybę atima iš kitų stu-

dentų. Reikia sudaryti koki nors planą.

Kultūros reikalai

Kultūros reikalais komisija priėmė daugiausia rezoliucijų, iš viso tryliką. Bendradarbiavimas kultūros srityje yra ypač svarbus išeivijos lietuviams, jie ne tik pakelia kultūrinės veiklos lygį, bet taip pat pakelia užsienio lietuvių dvasinę būklę. JAV Lietuvių Bendruomenės kultūrinis bendravimas labai pagerejo pradėjus veikti per Komisiją. Pirmasis bandymas buvo pirmosios lietuviškos knygos mi-

nėjimas, su Lietuvos pagalba minėjimai JAV buvo be prieika, darbo grupės pastangomis buvo atlikti ir kiti reikšmingi darbai, pavyzdžiui, Newberry bibliotekos retų lietuviškų knygų katalogo išspausdinimas. Šiais metais LB prašymu, į Tautinių šokių šventę atvyko „Žilvytis“ ir labai puikiai pasirodė, kiek yra žinoma, visi grįžo į Lietuvą, o iš „Levandros“ grupės Kanadoje pasiliko trys, bet ši gali būti netikslė informacija. Sekmingas ir iškilmingas buvo JAV užsienio lietuvių dailininkų darbų sugrįžimas ir paroda Lietuvos Dailės muziejuje. Svarbu ir reikalinga testuoti „Lietuvos kultūros paveldo virtualią parodą“ internete. Šiuo reikalu komisija yra taip pat parašiusi keletą rezoliucijų. Kultūros ministerija yra išpareigojusi kasmet pranešti „Draugą“ Lietuvos bibliotekoms. Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

pateikia žinias iš Lietuvos užsienio lietuviams per internetą, ne vien politines, bet ir kultūrinės. Teko kalbėti su „Draugo“ redaktore, ji šiomis žiniomis yra patenkinta. Informacijos centras yra sutikęs persiųsti Lietuvoje spausdintą moksline knygą užsienio lietuviams. Komisijos prašymu ir Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu, Kultūros atašė JAV pareigybė buvo panaikinta. Bendradarbiavimas kultūros srityje vystosi pozityvia linkme. Kelis kartus komisija siūlė sukurti bendrą darbo grupę, nes į bendradarbiavimą įsitrauktų ne vien skaitlingesnis skaičius asmenų, bet tuo pačiu būtų ir naujų kūrybinių idėjų ir jėgų.

Archyvų reikalai

JAV LB apylinkėse organizacijų ir pavienių asmenų archyvų išsaugojimo reikalai dar vis nėra išspėsti. Reikia tike-

Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisija. Iš kairės pirm. F. Palubinskas, pirm. L. Rugienienė, D. Puškorienė, A. Sakalas, R. Hofertienė, V. Vidugiris, R. Ozolas, Algis Rugienius, nuotr.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

VIENA DIENA WISCONSINE SU MARIJA

Kai popiežius Jonas Paulius II 1999 m. Kaledų dieną paskelbė Šventuosius metus, nepagalvojau, kad beveik metais vėliau man netikėtai teks dalyvauti atlaiduose, kuriuos Palaiminto Jurgio Matulio misija Lemonte pravedė, suorganizuodama vienos dienos kelionę į Šventąjį Kalną Wisconsin valstijoje, maždaug 150 mylių į šiaurės vakarus nuo Čikagos.

Nepaprastai gražų, saulėtą ir šiltą, spalio 18 d. rudens rytą grupę automobilių iš kelių Čikagos lietuvių parapijų patraukė į Hubertus miestelį, kuriame randasi šis šventasis kalnas, angliškai vadinamas Holy Hill. Čia jau nuo 1906 metų yra įsikūrę, iš Bavarijos atvykę, karmelitų vienuoliai, kurie iki šios dienos aptarnauja ir čia pat esančią Šv. Kalno Marijos (St. Mary's of the Hill) parapiją. Oficialiai šiandien jie vadinami „The Brothers of Our Lady of Mt. Carmel“, pagal Karmelio kalną Palestinoje — arba dabartiniame Izraelyje.

Mūsų 19 maldininkų, ar gal ir turistų grupę, vedė kun. Algirdas Paliokas, SJ, ir nesenai iš Lietuvos atvykęs kun. Jaunius Kelpšas. Buvo įdomu sužinoti, kad čionykščiai karmelitų vienuoliai yra „gimi-ningi“ ir Lietuvoje anomet veikusiems karmelitams (Fratres Discalceat), kitaip dar vadinamiems basaisiais. XVI šimtmečyje senųjų apeigų karmelitai, įkurti XIII a. pradžioje, Šv. Jėzaus Teresės ir šv. Jono nuo Kryžiaus Ispanijoje buvo reformuoti, kad sektų nesuvelninti šv. Alberto regulą, pabrėžiančią bendruomeninį gyvenimą ir meditaciją. Pasirodo, kad man gerai pažįstama, vadinamoji Karmelitų (Šv. Kryžiaus) bažnyčia Kaune nepriklausomybės metais buvo valdoma ne karmelitų, nes jie Lietuvoje caro vyriausybės buvo panaikinti tuoj po nepavykusio 1863 metų sukilimo.

Grazi ta Šventojo kalno vieta. Aplink virtinės kitų kalvų ir miškai apaugusių slėnių, pasipuošusių įvairiomis rudens spalvomis. Pats kalnas nėra labai aukštas, tik 1,335 pedų aukščio virš jūros lygio, bet vis tiek gerokai aukštesnis už padavimus ir legendomis pagarsėjusį aukščiausiąjį Žemaitijos kalną — Medvegalių, 768 pedų aukščio. Basieji karmelitai valdo per 400 akrų miškingos žemės, kas jiems ir lankytojams padeda sukurti į Dievą keliančią mąstymo nuotaiką.

O kaip mes, maldininkai, ir gal ne tokie jau madingi, praleidome tą puikią dieną? Dar važiuojant į Šventąjį kalną, dar nei nepalikus Illinois valstijos, kun. Paliokas sugebejo mus pritraukti prie jo vedamo rožančiaus kalbėjimo. Žinoma, susikaupti buvo gana sunku, nes iš abiejų pusių tiesiai Milwaukee link vedančio greitkelio pusėse praskrisdavo įvairiausi išblaškantys vaizdai: namai, prekybiniai centrai, degalinės ir visur prasiskindančios reklamos. Gal ir labai gerai, kad keleiviai buvo užimti rožančiumi — taip neradome laiko vairuotoją pamokyti, kaip ir kur reikia važiuoti, ir perspeti, kad gal ne ten ar per greitai važiuoja. Nepamiršo kapelionas rožančiaus kalbėjimo ir grįžtant.

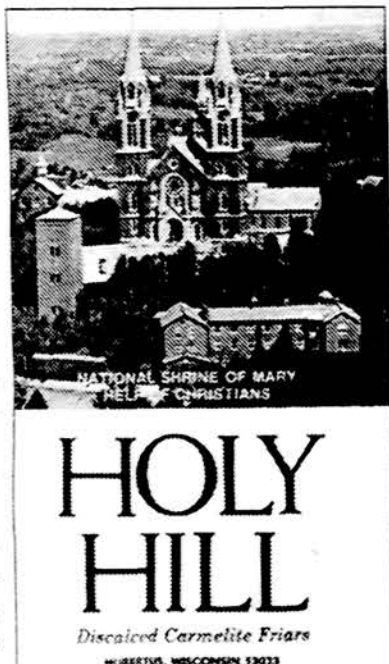
Atvykę į vietą, netrukus susiorganizavome į bendrą grupę ir klausėmės kun. Palioko pasakojamos Šventojo kalno istorijos. Ak, ne mes vieni nuodėmingi. Pasirodo, kad ir pirmas Šventojo kalno gyvenimų atsiskyrėlis prancūzas Francois Soubrio, buvo kaltinamas kažkokio savo artimo asmenų žmogžudyste. Ten jis atvyko apie 1862 metus, išskodamas Dievo ir nusiramino dėl savo kaltės. Ilgainiui jis ten pastatė akmeninį altorių ir ant jo iškėlė kryžių, o aplinkiniai gyventojai, airiai imigrantai ir vietiniai indėnai, jam ten gyventi surentė iš

Kryžiaus keliu... Kaireje — kun. Jaunius Kelpšas su lietuvišiais maldininkais, Alekso Vitkaus nuotrauka.

rašų trobelę. Taip ir prasidėjo šios šventos vietos istorija.

Maždaug tuo pačiu laiku prasidėjo gausi vokiečių emigracija. Jie supirkinėjo žemę iš sunkiai besiverčiančių airių ūkininkų ir netrukus visa apylinkė įgavo stiprų vokišką atspalvį, su daugybe vokiškų apylinkės parapijų. Čia 1906 m. ir atsikraustė karmelitų vienuoliai iš Bavarijos. Ir šios dienos pasivaikščiavimo matėme kryžių dar su vokišku užrašu: „Ich bin das Leben, wer an mich glaubt wird selig“.

Nacional Shrine of Mary, Holy Hill, Wisconsin 1903

HOLY HILL

Discalceat Carmelite Friars

HUBERTUS, WISCONSIN 1903

Ne dažnai gali atrasti dviejų aukštų bažnyčią. Čia pirmame aukšte matome Šv. Teresės koplyčią, o pasikėlę į antrą — atradome ir pagrindinę bažnyčią su prie jos prisiliejusia kita koplyčia, kurioje yra marmuro fone ypaci išpūdinga normalaus dydžio dramblio kaulo ir aukso spalvų Marijos statula. Marija savo kaire ranka lėčia savo Sūnaus, Jėzaus galvelę, ir ji pristato visam pasauliui. Jėzus čia pavaizduotas, retai bažnytiniam mene matomo, 12 metų amžiaus berniuku. Pčioje bažnyčioje yra 14 langų, kurių vitražai vaizduoja Marijos gyvenimo įsimintinus įvykius: Apšireikimą, Dangun paėmimą ir kitus.

Stebėjomes, kad 1878 metais aštuoniolika jaunų moterų basos nešė šią statulą net septynias mylias nuo jos laikinios vietos Šv. Huberto parapijos bažnyčioje iki Šventojo kalno. Iš čia grožėdamiesi dairemes po plačias saulės nušviestas apylinkes, kurias teko lankyti ir 1951 metais. Lai, dabar jau galima pasikelti į vieną bažnyčios bokštų ir iš to aukščio dar kartą mesti žvilgsnį į šį gražų kraštą. Žinoma, jei pasiryši nugalėti 178 į bokštą vedančius laiptelius. Apžiūrėjome ir Liurdo grotą, kuris kažkaip man priminė Birutės kalną Palangoje.

Atlaidus užsitaruoti norintiems maldininkams neuteko, nors ir nuosirdžių, bet trumpų maldų ir atodusių įvairiose lankytose koplyčiose. Dienai artėjant į pabaigą, kun. Jaunius Kelpšas mums dar pravedė Kryžiaus kelius,

PRAŠYMO MALDOS PAVYZDYS

Morkaus evangelijos pasakojimas prasideda keistokai: „Taip jie ateina į Jerichą“. Kitas sakiny: „Iškeliaujant jam su mokiniais ir gausinga minia iš Jericho...“. Iš pirmojo sakinio galėjome tikėtis kokio nors svarbaus Jėzaus tarnystės įvykio šiame mieste. Iš kito sakinio atrodo, jog Jėzus buvo įžengęs į Jerichą vien tam, kad po to iš jo išeitų. Egežetai aiškina, kad šis keistoka sakinių seka gali būti paaiškinta istorijos perpasakojimu. Morkus išgirdo šį pasakojimą, pradedamą užuomina apie Jėzų, išeinantį iš Jericho. Tuomet tiesiog reikėjo pridurti ankstesnį teiginį apie įžengimą į Jerichą. Ši keistoka vieta atskleidžia svarbią Morkaus evangelijos temą. Evangelisto Morkaus vaizduojamas Jėzus yra „skubantis“. Jis visiškai užvaldytas Dievo karalystės vizijos, jis skuba skelbti Karalystės naujieną, skuba vykdyti savo tarnystę, su galia atleisdamas nuodėmes, gydydamas kūno negalias, patikdamas jo tarnystę įprasminti mirtį ant Kryžiaus ir Prisiėlimą.

Vienas būdingų šios Morkaus temos ženklų — dažnai vaizduojama staugimo ir netikėtumo aplinka. Pavyzdžiui, pasakojime apie Simono uošvės pagydytą sakoma, jog Jėzus „iškart“ nuėjo į Simono ir Andriejaus namus, o mokiniai „tuojau“ pasakė jam Simono uošvės ligą (plg. Mk 1, 29-31). Čia Morkus perteikia skubos atmosferą, tarsi uždusęs pasakodamas: Dangaus karalystė čia pat! Vyksta nuostabių dalykai! Atsivėlgdami į tokį pasakojimą ritmą galime suprasti, jog evangelisto visiškai netikrėdė tai, jog Jėzus tik įžengia į Jerichą ir išeina iš jo. Tačiau Morkui vis dėlto svarbu paminėti Jerichą. Tai dar vienas Dangaus karalystės

tės galybės įrodymas.

Pats pasakojimas taip pat dvelkia skubėjimu. Aklausi primygtinai šaukia Jėzų. Nebodamas minios jis „dar garsiau šaukė“, pašauktas Jėzaus jis, „nusimetęs apsiaustą, pašoko“. Galiausiai po Jėzaus žodžių Bartimiejus „tuoj pat“ praregi.

Pirmajame skaitinyje taip pat juntama skubos ir pakilumo nuotaika. Šie Jeremijo paguodos žodžiai buvo skirti palūžusios dvasios tautai tremtyje. Pranašas perteikia netrukus ateisiantį išvadavimo džiaugsmą, liepdamas žmonėms giedoti, valiuoti, skelbti ir garbinti. Dievas ves savo tautą guodamas. Tačiau šie Jeremijo paguoda tėra tik įžanga į Evangelijos tikrovę. Morkaus evangelija atskleidžia, jog drauge su Jėzumi atėjo Karalystė. Ši evangelija parašyta taip, tarsi po kiekvieno sakinio būtų šauktukas.

Nenuostabu, kad pasakojimas apie akląjį Bartimiejų dažniausiai įtraukiamas į iliustruotas knygeles vaikams. Morkus pasakoja jį labai plastiškai, gyvai su konkrečiomis detalėmis. Pateikiamas Jėzaus išgydytojo vardas ir jo gyvenamoji vieta — evangelijose tai retai pasitaiko. Trumpi tiesioginiai sakiniai sustiprina pasakojimo veiksmą. Tačiau ten, kur pasakojimas pasiekia kulminaciją, veiksmas netikėtai baigiasi. Po Jėzaus žodžių: „Eik, tavo tikėjimas išgelbėjo tave“, jis tuoj pat praregi. Ankstesnis Morkaus aprašytas aklojo išgydymas kur kas ypač įdomesnis (Mk 8, 22-26): praregiama Jėzui uždedant rankas ir paliečiant akis. Vaizdingas buvo ir kurčybilio išgydymas (Mk 7, 31-37). Tačiau šios dienos skaitinyje evangelistas siekia perteikti ne tiek patį stebuklingą įvykį, kiek tai, kas daro stebuklingo išgydymo priežastį. Šioje istorijoje demesys sutelktas į prašantįjį ir jo išklausantį visągalį Viešpatį. Svarbu ir tai, kaip aklausi pateikia Viešpatį savo prašyme. Pasakojimas apie akląjį Bartimiejų yra geras prašymo maldos pavyzdys. Jame galime įžvelgti būdingų prašymo maldos elementų.

Pirmiausia tai tikėjimas, jog tasai, į kurį kreipiamasi, yra pakankamai galingas įvykdyti prašymą. Elgeta kreipiasi į Jėzų kaip į Dovydo sūnų. Tai aiškus tikėjimo visagaliu mesiją išpažinimas. Kai kurie iš minios mano, kad Jericho nedera taip garsiai šauktis karališkojo Mesijo. Juk šiame mieste stovi puošnūs Erodo rūmai, čia mirė Erodo Didysis, norėjęs sunaikinti kiekvieną pretendentą į karaliaus sostą. Iš čia Jėzus eis į Jeruzalę, kur tautos vyresnieji buvo nutarę išmesti iš sinagogos

SKELBIMAI

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPITIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietaumzdžius (gutters) ir dengiamie stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

BALTIA EXPRESS CO. LTD
KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ LAIVU
Priimami iki lapkričio 13 d.

7269 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL 60455
Tel. 1-800-SPARNAL 1-800-772-7624
1554 Carmen Drive, Elk Grove Village, IL 60007
Tel. 1-800-AMBER XP;
1-800-262-3797
Skambučiai į Lietuvą 8 c/min.

Company drivers wanted.
Need CDL, class A with Haz Mat endorsement preferred. Good pay. Bring your own MVR.

C & K Trucking,
6850 W. 63 Str., Chicago, IL.

Gydytojas pirks darbo vietą:
gali būti ligonių slauga, senų žmonių priežiūra arba kitas darbas. Tel. 319-233-6884.

359300

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 586-5859
HOME (708) 425-7160
MOBL. (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Oak Lawn, IL, ramioje vietoje parduodamas puikus 4 mieg., 2 vonių „townhouse“. Yra 2 automobilių garažas. Šalia golfo laukai, baseinas, mokykla. Tai puiki vieta neturintiems laiko rūpintis aplinkos tvarkymu. Tel. 773-767-2400, First Rate R.E., Aušra Padalino.

5 plots in Hickory Hills Cemetery includes base and stone. \$1,000 each or best offer. Call 708-936-7884.

Reikalingi dažytojai su patyrimu Amerikoje. Privalo turėti automobilį. Darbas šiauriniuose rajonuose. Skambinti tel. 847-808-9109 vakare nuo 8-10 val., dieną tel. 847-980-7887. Susikabesite angliškai, rusiškai.

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$34!

8 svarų statinaitė — \$20!

Skambinkite:
708-687-5627.

Pristatome UPS.

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SĄDYTUVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.

H. DECKYUS

TEL. 773-585-6624

kiekvieną, „kas tik išpažintų Jėzų esant Mesiją“ (Jn 9, 22). Šios aplinkybės leidžia suprasti, kodėl daugelis draudė aklaui šaukti.

Karališkoji galybė pasirodo kaip gailestis prašančiam. Tam būtinas pasitikėjimas: „Dovydo Sūna, pasigailek manęs!“

Maldaujantis turi ištvermingai įveikti pasipriešinimą bei kliūtis. Jis nepaiso bandančių jį sulaukyti ir tik garsiau šaukia: pasigailek manęs! Elgetos atkaklumas apvainuojamas sėkme. Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad minioje Bartimiejus turėjo ir jį drąsinusių užtarėjų: „Drąsai! Kelkis, jis tave šaukia“. Šis maldos pavyzdys ir mus drąsina šauktis Marijos, angelų ir šventųjų — Dievo bičiulių užtarimo. Galiausiai įsiklausykime į patį prašymą. Prieš tai įvyksta trumpas tiesioginis pokalbis tarp prašančiojo ir

Viešpaties. Prisiminkime Jėzaus paraginimą nedaugiau žodžiai (Mt 6, 7). Tačiau Jėzus paprašo aiškiai suformuluoti prašymą: „Ko nori, kad tau padaryčiau?“ Idomu tai, jog Jėzaus klausimas analogiškas užduotajam Zebediejaus sūnums (Mk 10, 31). Nors atrodo aišku, jog vienintelis aklojo noras tegali būti praregioti, Jėzus nori, kad šis aiškiai suformuluotų prašymą. Į tokį aiškiai suformuluotą prašymą Viešpats gali atsakyti teigiamai arba neigiamai. Zebediejaus sūnus nebuvo išklauyti, o aklojo elgetos prašymas buvo išgirstas. Šis įvykis pakeitė jo gyvenimą: praregięs Bartimiejus „nusekė paskui Jėzų keliu“. Morkui „kelias“ reiškia ne kelią iš Jericho, o Jėzaus kelią, meilės ir tarnavimo kelią. Negalima užsibūti Jericho — aplinkui laukia neatidėliotini darbai.

Bažnyčios žinios, 2000 m. Nr. 19

Kazimierietės sesės Kryžių kalne šią vasarą. Iš kairės: Margaret Petcavage, Regina Marie Dubickas — abi kazimierietiškos valdybos narės, ir ses. Immaculata — generale vyresnioji.

Sve. M. Marijos statula su Jėzumi. Statula laikoma stebuklinga — prie jos koplyčia sudėti pagyusiųjų ramentai. A. Vitkaus nuotrauka

KAI DU STOS — VISADOS DAUGIAU PADARYS

VYTAUTAS BIELIAUSKAS

Pereitą savaitę (spalio 24 d.) bendra JAV Senato ir Kongreso konferencijos komisija patvirtino įstatymą, kuris leidžia JAV vyriausybei teikti paramą užsieniui. Šiame įstatyme buvo paskirta žymios sumos pinigų Centrinės ir Rytų Europos valstybėms, taigi tarp jų ir Baltijos šalims. Kariniam pasirengimui narystei NATO Baltijos valstybėms buvo paskirtos tokios sumos: Estijai — 6.5 mln. dol., Latvijai — 6.5 mln. dol., o Lietuvai 7.5 mln. dol. Iš viso: 20,500,000 dol. Nors Amerikos biudžetui tokios sumos yra palyginti labai mažos, Baltijos kraštams jos bus labai svarbios, ir šių pinigų paskyrimas mums visiems reiškia tikrą laimėjimą.

JAV vyriausybė Baltijos valstybėms pinigų buvo numaciusi dar gegužės mėn., bet reikalas netikėtai užkliuvo. Mat, vykstant biudžeto svarstymui Senate, sen. Binghamman padarė prie įstatymo priedą, pagal kurį pagalba Baltijos kraštams būtų buvusi išbraukta. Šis senatorius panašų žingsnį buvo padaręs prieš 3 metus, bet tada JAV Lietuvių Bendruomenės padaryti žygiai pas jį ir pas kitus senatorius privertė pasiūlymo atsisakyti. Dabar irgi reikėjo mums imtis darbo, kad ir ši kartą tokia mums nenaudinga sen. Binghamman „iniciatyva“ būtų sustabdyta.

Taigi daugumas šių pinigų bus panaudota Vilniuje.

Visi laimėjome

Štai dabar galime džiaugtis, kad, kartu dirbdami, visi laimėjome: ir Estija, ir Latvija, ir Lietuva. Ypač tenka džiaugtis, kad šį kartą Lietuvai net šiek tiek geriau išejo. Lietuviška patarlė sako, kad „kai du stos, visados daugiau padarys“. Ir šiuo atveju taip įvyko. Reikia džiaugtis, kad pavyko visiems kartu dirbti ir pasiekti gerų rezultatų. Teko čia daug kam padėti: organizacijoms — JAV LB apygardoms ir apylinkėms, BAFL, JBANC, Lietuvos Vyčiams, ALTui; atskiriems asmenims — A. Nelsienai, J. Urbonui, A. Geciui, V. Maciūnui, R. Narušienai, A. Pakštienai; sen. R. Durbin (ir jo Senato „Caucus“), atstovui Shimkui (ir jo „Baltic Caucus“), sen. J. Knollenberg, atstovei D. Kucinien, sen. S. Gorton, sen. M. McConnell ir sen. S. Callahan.

Kaip matome, darbo visuomet yra daug, ir malonu, kad reikalui esant, atsiranda daug energingų žmonių, kurie pasirodė padėti Baltijos kraštams, ypač Lietuvai.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

KAI ŽIŪRIMA PER PARTINIUS AKINIUS

Š.m. spalio 31 d. „Laiškai ir nuomonės“ skyriuje Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirm. Jonas Urbonas šiurkštokai reagavo į „Draugę“ spalio 24 d. išspausdintą mano straipsnį „NATO plėtra ir prezidentiniai kandidatai“. Pradžioje pastebėjau, kad „Gečys gana objektyviai aprašo respublikonų ir demokratų pozicijas ir NATO plėtimą“, netrukus ėmė maišyti straipsnyje pateiktus faktus. Teledizina skaitytojas faktus patikslinti.

1. Priešingai negu J. Urbonas teigia, nei vienu žodžiu negyriaui Al Gore patarėjo užsienio politikos klausimams Leon Fuerth. Straipsnyje iškelia faktą, jog Fuerth numatomas būti paskirtu vyriausiu patarėju Tautinio saugumo reikalams, jei Gore būtų išrinktas prezidentu. Taip pat paminėjau, jog Fuerth š.m. spalio 13 d. susitiko su Centrinės ir Rytų Europos koalicijai priklausančių organizacijų atstovais, pastebėdamas, kad „kol kas mūsų organizacijų vadovams dėmesio nesiteikia parodyti prezidentinio kandidato G. W. Bush pagrindine patarėja užsienio politikos klausimams prof. Candalessa Rice“. Nors man asmeniškai teko būti minėtame susitikime, tą faktą straipsnyje nutilėjau.

2. J. Urbonas pasiklysta, teigdamas, kad Gore patarėjas Leon Fuerth apsilankęs JAV LB XVI tarybos sesijoje, įvykusioje Connecticut valstijoje. Mano straipsnyje aiškiai pasakyta, kad Demokratų partijos centrinis komitetas specialiai iš Washington, DC, atskraidino vieną įtakingų patarėjų, Nichol Rey, buvusį JAV ambasadorių Lenkijai 1994-1997 metais. Jo ambasadorystės Lenkijoje metu Lenkija kvalifikavosi pakvietimui į NATO, tad demokratų partijos N. Rey pasiuntimas į LB tarybos sesiją strategiškai buvęs puikus.

3. J. Urbona aiškiai suerzino mano pareiktas rupestis, kad prof. Rice vengianti susitikti su lietuvių bei kitų baltų tautų atstovais, o taip pat pastaba, kad ji, Lietuvai laisvinan-

tis iš sovietinio jungo, su prez. G. Bush tuometiniu vyriausiuoju patarėju Tautinio saugumo reikalams gen. G. Scoffcroft bet kuria kaina bandė išlaikyti M. Gorbaciov ir ilgo-kai nudelsė Lietuvos pasipriešinimą. Urbonas argumentuoja, kad šie teigimai „neturi nė trupinio tiesos...“ ir pataria pasiskaityti prof. Rice ir prez. G. Bush parašytas knygas. Su kai kuriomis knygomis esu susipažinęs ir jų paveltai vykdomas aiškinimasis dėl nemoralios politikos manęs neįtikina. Būdamas Baltuose rūmuose, prof. Rice pasižymėjo arogantiška laikysena, asmeniškai buvo sunkiai prieinama ir kovoje su to meto prezidentiniais patarėjais Dic Cheney bei Jack Kemp, kurie buvo Lietuvos puseje. Nors savo straipsnyje to neįskelbiau, prisibijau, kad prof. Rice visų pirma turi didesnes simpatijas Afrikai, o ne Europai. J. Urbonui noriu priminti, kad nemazomis pastangomis šiomis dienomis atgauta 20 milijonų dolerių parama Baltijos valstybėms, tamsiosios rasės atstovės Maxine Waters buvo nukreipta Afrikai.

4. J. Urbonas pastebi, jog, G. W. Bush laimėjus prezidentinius rinkimus, „...prof. C. Rice turės aukštą vietą Bush administracijoje ir ką darys A. Gečys, kai jam reikės kalbėti su Ms. Rice, prašant paramos priimti Lietuvą į NATO, atstovaujant JAV Lietuvių Bendruomenę?“. Atsakyti lengva. Pirmiausia, eisiu galvą iškelęs, didžiudamasis, kad esu Amerikos lietuvis, panašiai kaip praeityjeėjau į susitikimus su trimis JAV prezidentais, keliais viceprezidentais ir Tautinio saugumo tarybos vyriausiais patarėjais. Prof. Rice pasakysiu, kad Baltijos valstybių priėmimas į NATO tarnaiva JAV interesams, o taip pat ir taikai Europoje. Jai priminsiu, kad Lietuva yra vakarietiškas kraštas ir bet kokie bandymai įtraukti ją į Rusijos įtakos sferą (ar tai Rusijos noru, ar rusofilų noru JAV) ilgalaikės taikos įteisinimui nepasitarnauja. O jei prof. Rice bandytų ginčytis, priminsiu jai, kad Amerikos lietuviai yra kaip dramblių. Nuoskaudų jie nepamiršta. Priminsiu jai ne taip seniai buvusius pirmuosius Lietuvos atgautus nepriklausomybės žingsnius, kai į

Baltuosius rūmus Lietuvos ministrė pirmininkė K. Prunskienė buvo įsileista pro užpalkalinius vartus; kad JAV prezidento tėvo valdymo laikotarpįje Lietuvos nepriklausomybė pripažino po to, kai jau buvo pripažinusi Rusija. Pasakysiu prof. Rice, kad jei sūnaus Bush vyriausybėje ji tokiai politikai toliau atstovauja, būsimose rinkimuose respublikonai gales džiaugtis tik vieno Amerikos lietuvių — Jono Urbono — balsu.

Atsakymą J. Urbonui tenka užbaigti linksme. Kai mano straipsnis buvo išspausdintas, G. W. Bush pareiškė, jog remias JAV taikos palaikymo karinių dalinių išvedimą iš Balkanų, A. Gore štabas išleido pranešimą spaudai, kuriame citavo Europos ir Amerikos spaudoje išreiktą susirūpinimą, kad G. W. Bush planas „gali prisidėti prie NATO destabilizacijos“. Nebijota prisiminti ir praeities. „Laike Sov. Sąjungos su- byrėjimo, JAV svyravo, kai reikėjo pripažinti Estijos, Lietuvos, Latvijos ir Ukrainos nepriklausomybę. Tai nebuvo Amerikai diena, kuria reiktų didžiulius“. Pranešime spaudai vel cituojami A. Gore žodžiai: „Aš darbuosiuos surasti sutarimą tarp sąjungininkų dėl naujų narių į NATO pakvietimo busimame NATO viršūnių susitikime 2002 metais. Aš taip pat sieksiu už-

tikrinti, kad joks NATO nepriklausantis narys netures veto teisės dėl NATO sprendimo šiuo klausimu“.

Spalio 27 d., tarpininkaujant JAV atstovui Chris Cox, JAV LB Vakarų apygardos pirm. ir BAFL direktorė Angėlė Nelsienė turėjo progą pasimatyti su prof. Rice ir jai pareikšti susirūpinimą dėl G. W. Bush pozicijos NATO plėtros klausimu. Dėl šio pokalbio spalio 31 d. rinkiminių štabas išleido komunikatą spaudai, kuriame pirmą kartą prezidentinis kandidatas pasisakė už NATO plėtros svarstymą specifiskai 2002 m. įvyksiančiame NATO viršūnių susitikime. Pakartojo ir ankstyvesnį pareiškimą, kad „Rusijai niekad neturi būti suteikta teisė vetuoti NATO plėtrą“.

Bendra išvada — laimėjome! Abu prezidentiniai kandidatai yra už NATO plėtrą, abu plėtros klausimui žada duoti eiga 2002 metais, abu žada neduoti Rusijai veto teisės NATO plėtros klausimu. Laimėjome, nes neįėjome akiai su viena partija, o žaidėme, nustatydami vieną prieš kitą, vis daugiau Lietuvai NATO klausimu išsideddami. Parafrazuojant vieno mūsų jaunimo kongreso šūkį — partijų gali būti kelios, bet tėvynė tik viena. Tiesiu ranka Jonui Urbonui!

Algimantas S. Gečys
Huntingdon Valley, PA

Motiniai

A. † A.

ELENAI PEČIULIENEI

mirus, jos sūnui RAIMUNDUI PEČIULIUI bei jo šeimai reiškiamas nuoširdžia užuojautą ir kartu liudime.

A. ir P. Bingeliai

Violetos šeima

Tustin, CA

A. † A.

STASIUI PATLABAI

mirus, skaudžioje netekties valandose kartu liudime ir nuoširdžiausiai užjaučiame dukrą REGINĄ ŠLIAŽIENĘ su šeima, vyro netekusią REGINĄ PATLABIENĘ ir visus velionio artimuosius.

Onutės ir Viktoro Šilenų šeima

Rėdos ir Juozo Ardžių šeima

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

Schedule subject to change without notice.

DRAUGAS, 2000 m. lapkričio 7 d., antradienis

5

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

FELICIJA SAVRIMAVIČIŪTĖ MAČIULIENĖ

Minint mūsų mylimos Mamos, Močiutės ir Sesers, kurios netekome 1999 m. lapkričio 16 d. mirties sukaktį, šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos lapkričio 12 d., sekmadienį, 9 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir kartu su mumis prisiminti bei pasimelsti už a.a. Feliciją.

Liūdinti šeima.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

ROBERTAS KOSMONAS

Jau suėjo vieneri metai, kai Aukščiausiojo pašauktas iš mūsų tarpo išsiskyrė mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Senelis.

Šią liūdną sukaktį minint, šv. Mišios bus atnašaujamos šeštadienį, lapkričio 11 d. 8 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Robertą savo maldose.

Liūdinti šeima.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

MEČYS VALIUKĖNAS

1910.X.2 — 1999.X.10

Minint mūsų mylimo Vyro ir Tėvelio, kurio netekome 1999 m. lapkričio 10 d. mirties sukaktį, šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos 2000 m. lapkričio 11 d. 9 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 5600 S. Claremont, Chicago, IL. Po šv. Mišių šv. Kazimiero lietuvių kapinėse įvyks paminklo pašventinimas — sekcija 62, blokas 60, sklypas 26.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti už a.a. Mečį.

Nuliūdę: Eleonora, Šarūnas su Kathleen, Dainius, Gintaras, Rimvydas su Dennis ir Arvydas su Marija.

Ilgamečiui Dainavos globos komiteto Clevelande nariui

A. † A.

VLADUI ČYVUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą žmonai BIRUTEI, vaikams VIDAI, SAULIUI, RITAI, VYTUI bei jų šeimoms.

Dainavos globos komitetas

Cleveland, OH

Mūsų klubo narei

A. † A.

VLADEI LAPĖNIENEI

mirus, jos vyrui, mūsų klubo nariui GEDIMINUI, visiems giminaičiams ir artimiesiems reiškiamė nuoširdžiausiai užuojautą ir drauge išgyvename skausmingą liudėsį.

Daytona Beach Lietuvių klubas

A. † A.

RIMAI SKORUBSKAITEI TAMOŠIŪNIENEI

mirus, jos vyrui, mūsų klubo ilgamečiui nariui ir veikiam vadovui ALGIUI TAMOŠIŪNUI, sūnui MATUI bei kitiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžia užuojautą.

Akademinis sporto klubas „Lituanica“

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Moterų gildijos komiteto narys kviečia į savo šventę, kuri vyks lapkričio 1 d. nuo 1 iki 5 val.p.p. muziejuje. Iš kairės: pirmininkė Ruth Hoffman, laimėjimų pirmininkė Bridget Baltuska, prezidentė Frances Simanonis ir ko-pirmininkė Scottie Zukas.

Rudeninė Šeimos šventė
Balzeko lietuvių kultūros
muziejuje bus švenčiama šeštadienį, lapkričio 11 d., nuo 1 iki 5 val. p.p. muziejaus antro aukšto „Kristalo“ ir „Gintaro“ salėse. Čia bus galima įsigyti gintaro papuošalų, įvairių gražių dovaninių ir namų papuošimui daiktų, pyragaičių ir kitų gardumynų, už prieinamą kainą pasigardžiuoti kugelių su grietine, kava, vaisvandenių ir kt. Bus ir laimingų biuletinių traukimas. Muziejaus pirmajame aukšte veikiančiame vaikų muziejuje bus įvairūs užsiėmimai vaikams, taip pat ir vaikų mėgstamas veidų dažymas. Dalyvavimas šventėje nemokamas. Kviečiami visi — suaugusiji ir vaikai. Visiems bus smagu, tuo rūpinasi rengėjos — muziejaus Motėryų gildija. Informacijas teikia pirmininkė Ruth Hoffman, tel. 708-974-0250, arba ko-pirm. Scottie Zukas, 773-582-3820.

Prelato kun. I. Urbono 65 metų kunigystės sukaktis bus švenčiama lapkričio 12 dieną. 11 val.r. bus laikomos šv. Mišios Pal. J. Matulaičio misijos bažnyčioje. 12:30 val.p.p. vyks iškilmingi pietūs Pasaulio lietuvių centro didžiojoje saleje. Bilietus galima įsigyti kiekvieną sekmadienį bažnyčios priangyje arba paskambinus Vandai Gvildienei tel. 630-271-9136. Šią iškilmingą suktakį rengia Pal. J. Matulaičio misija.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugija, dėkodama „Draugui“ už nuolatinę paramą, atsiuntė 50 dol. auką. Ačiū!

Kokios madingiausios šio rudens spalvos, kokios populiariausios šio sezono medžiagos, koks dailiausias rubų sukirpimas? Visa tai sužinosite, atvykę į tradicinę Pasaulio lietuvių centro madų parodą „Rudens simfonija“, kuri vyks lapkričio 19 d., sekmadienį, 12 val. didžiojoje centro saleje. Gavome labai daug gražių, įdomių, įvairių dydžių ir spalvų drabužių, kuriuos demonstruos gražios ir linksmos modeliuotojos. Apsilankę tikrai nenusivilsite. Kvietiamo iš anksto užsisakyti stalus ar pavienes vietas. Skambinkite Žibutei Pranskevičienei tel. 630-257-0153 arba Dainai Siliūnienei tel. 630-852-3204. Laukiame viešnių ir svečių.

Studentų ateitininkų rekolekcijos. Dainavoje turėjusios vykti lapkričio 10-12 d., atšaukiamos dėl nepakankamo užsiregistravusių dalyvių skaičiaus. Apie ateityje numatomus studentų ateitininkų veiklos įvykius informuosime šeštadieniais ateitininkams skiriamame „Draugo“ antrajame puslapyje.

Lietuvos Vyčių 36-oji kuopa šventia 85-erių metų gyvavimo sukaktį. Lapkričio 12 d., t. y. jau ši sekmadienį, Balzeko muziejaus Gintaro salėje rengiamas šaunus pokylis. Pradžią – 4:30 val.p.p. Vyks programa, šokiai. Gros Algimanto Barnišio orkestras. Meninę dalį atliks solistas Algirdas Brazis, akompanuojant Aldonai Brazienei. Informaciją skambinant Evelinai Ozeleienei tel. 773-254-7553.

60-asis ALTo suvažiavimas įvyko 2000 m. lapkričio 17-18 dienomis Čikagoje, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Road. Penktadienį, lapkričio 17 d., 7 val.v. įvyks atstovų priėmimo pobūvis, o šeštadienį, lapkričio 18 d., – suvažiavimas. Amerikos Lietuvių Taryba maloniai kviečia ALTo narius ir visuomenę šiame suvažiavime dalyvauti.

Čiurlionio festivalis, sekmingai pavykęs Čikagoje, iškeliavo į kitus Amerikos miestus. Festivalio koncertai lapkričio 7 d. vyks Bostone, lapkričio 10 d. – Akrone ir lapkričio 12 d. – Clevelande.

**LOYOLA
UNIVERSITAS
SILO KURSUS**

Čikagos Loyola universiteto Mundelein koledžo programa, pavadinta „Nauja pradžia“, siūlo kursus informacijos, technologijos, programavimo, biznio ryšių, visuomenės santykių, meno, interneto dizaino, moterų studijų srityse.

„Naujos pradžios” programma siekia padėti Čikagos miestie gyvenantiems imigrantams ir pabegeliams. Ji skatina tiek mokslinius, tiek profesinius poreikius. Ši programa turėtų palengvinti imigrantų prisitaikymą prie Amerikos kultūros ir suteikti daugiau mokslo siekimo informacijos.

„Naujos pradžios“ programa taip pat aprūpina studentus finansine pagalba, skatindama juos testuoti mokslą. Pabėgėliai ir imigrantai, pasirinkę šiuos kursus, gaus „Naujos pradžios“ stipendiją vienam kursui, vienam semestruui. Neakivaizdinio (part time) skyriaus sudantai, stropiai mokymiesi, gali baigti kompiuterių programavimo kursą per dvejus metus.

2000-ųjų rudensį Loyola universitete buvo užregistruota 15 lietuvių, siekiančių gauti „Naujos pradžios“ programos pažymėjimą. Dabar pats laikas užsiregistruoti tiems, kurie nesėję užsirašyti rudens semestruį ir nori prisijungti 2001-ųjų metų pavasarį. Daugiau informacijos gausite pasiskambinę Čikagos Loyola universiteto „Naujos pradžios“ programos direktoriui Nenad Princip arba tame pačiame fakultete dirbančiai Sanela Behlic. Fakulteto adresas: 6525 N. Sheridan Rd., Skyscraper 204, Chicago, IL 60626. Nedar Princip galite skambinti tel. 773-508-8856, S. Behlic – tel. 773-508-6012.

29-osios lietuvių fotografijų parodos uždarymas vyks lapkričio 10 d., penktadienį, 7:30 val.v. Jaunimo centro kavinėje, Čikagoje. Bus paskelbti konkurso laimėtojai, įteiktos premijos, vyks parodos katalogo sutiktuvės. Meninėje dalyje bus dokumentinio filmo „M. K. Čiurlionis Valerijos Čiurlionytės prisiminimuose“ premjera. Visi kviečiami apsilankyti

Lietuvių operos metiniai **pokyliai** visuomet yra publi-
kos mėgiami, ir ne veltui. Po-
kylis rūpestingai tvarko pa-
tyrimo turintis Operos valdy-
bos vicepirmininkas Jurgis Vi-
dziūnas, o kad viskas sėkmin-
gai vyktų, jam talkina ir kiti
valdybos nariai — Virginija
Savrimienė, Valerija Žadeikie-
nė, Ramunė Rackauskienė,
Romas Burneikis, Rudolfas
Valdukaitis ir pats valdybos
pirmininkas Vaclovas Mom-
kus. Kaip ir kiekvienais me-
tais, šiemet taip pat bus
krupščiai Lietuvių operos
meno vadovo Alvydo Vasaičio
paruošta meninė programa,
kuria atliks choras ir solistai.
Girdesime rinktines operų ari-
jas, be abejo, bus ir lietuviškų
dainų. Jei dar nepasirąpinote
bilietais į šį nuotaikingą ren-
ginį, paskubėkite, nes laiko
beliko tikrai nedaug. Pokylis
įvyks šeštadienį, lapkričio
18 d., Jaunimo centre. Dau-
giau informacijos gausite pas-
skambinę renginio vadovui
Jurgiui Vidziūnui tel. 773-
767-5609.

Skelbimai

• **Slidinėtojų dėmesui!**
Puiki proga slidinėti Innsbruck
Austria, 2001 m. vasario 16-25
d. Galėsite ne tik slidinėti
puikiuose Austrijos kalnuose,
bet taip pat bus proga aplankyti
kitus Europos miestus. **Informa-
cijai prašau skambinti
American Travel Service,
708-422-3000.**

• **28 centai skambinant į Lietuvą, 5,9 cent. JAV, 24 val per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į Quest atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556.** Quest — tai jūsų ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Siuntiniai Kalėdoms laivu
Paskutinė diena —
lapkričio 13 d.
TRANSPAK
Tel. 773-838-1050.

VISU ŠVENTŲJU ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 1 d., trečiadienį, „Seklyčioje“ vyr. lietuviai paminėjome Visų Šventųjų šventę. Renginių vadovė Elena Siurutienė savo įvadiniamе žodyje pasakė, kad Visų Šventųjų šventė lietuviams yra ypatingai prasminga, nes prisimename ne vien tik visus savo artimus mirusiuosius, bet ir per okupacijas (ypač bolševikinę) kalėjimuose bei ištėrimuose nužudytus ir nukankintus žmones, taip pat ir žuvusius partizanus. Kankinių ir Šventųjų mūsų tautoje labai pagausėjo, tik, deja, jie daugiausia lieka mums nežinomi.

Per Vėlines žmonės Lietuvoj lankydavo kapines, meldavosi už visus mirusiuosius, net ir už tuos, kurių niekas nepriiminė. Ant kapų buvo užžibinamos žvakelės, kapai papuošiami rudens gėlėmis.

Vyresniųjų lietuvių popietės meninę programą atliko dainininkė iš Vilniaus — sopranas Aušra Liutkutė, o M. K. Čiurlionio „Noktiurną“ giliai įsijautusi paskambino irgi vilnietė pianistė Olga Konkova.

Pirmoji A. Liutkutės giesmė buvo apie Angelą, antroji giesmė — „Dieve, arčiau Tavo“:

„Dieve, arčiau Tavęs veržias
širdis.

jokia kančia kelyje
nesulaikys

Skambės tyli giesmė net
pro skausmu gelmes.

Dieve arčiau Tavęs, arčiau
Tavęs

Po to išsiprašēm, kad solistē

padainuotų liaudies dainą, tai visi susizavėję klausėmės kaip, „Tykiai, tykiai Nemunėlis teka“. Tada, dainininkei pasiūlius, visi susirinkusieji sudainavom „Saulutė nusileido“ ir pasiruošėm žiūrėti vaizdajuostės apie Kryžių kalną. Vaizdajuostę parūpino V. Pikelienė.

Lietuva šventovėmis žinoma nuo seno. Tai: Šiluva, Žemaičių Kalvarija, Aušros vartai, o dabar šventove tapo ir Kryžių kalnas, kurį būtų galima pavadinti Skausmo ir Vilties kalnu. Jis yra dvylika kilometrų nuo Šiaulių, netoli plento į Rygą. Dar vadinamas Domanų arba Jurgaičių piliakalniu.

Pilimi, Pilies kalnu, Maldų kalnu. Manoma, kad čia buvo si pilis, minima XVI amžiaus kalavijuotųjų kronikose ir vadinama Kula-Kulan (nuo Kulpės upelio). Kryžiai ant kalvos pirmą kartą paminėti 1850 metais. XIX-XX amžių sandūroje Kryžių kalnas tampa plačiai žinomas — pasidaro šventa, sakralinė vieta. Jį lanko pavieniai žmonės ir grupės, vyksta pamaldos. Būtina pabrėžti, kad kryžiai ir ženklai (stulpai, kopytelės, paveikslai, statulėlės, rožančiai ir kt.) buvo ir dabar tebėra votyviniai, t.y. jais dekojama ar prašoma ko nors (sveikatos, blai-vystės), memorialiniai-atmin-tiniai (žuvusiems, trem-tiniams, nuteistiesiems).

Tarybiniais laikais Kryžių kalnas tapo valdžiai nepageidaujama, netgi draudžiama vieta, o kryžių vis daugėjo, įrašus ant jų vietinė administracija laikė priešiškais, antitarybiniais. Daug gyventojų iš tų apylinkių 1941-1952 m. buvo ištremti į Sibirą, ištuštėjo ištisi kaimai. Nuo 1956 m. žmonės pradėjo grįžti ir kaimų, žuvusiųjų bei grįžimo prisiminimui pradėjo itin gausiai

statyti naujus kryžius su atitinkamais įrašais. 1961 m. pavasarį valdžia nutarė susidoroėti su Kryžių kalnu. Jis su buldozeriais buvo nušluotas, mediniai kryžiai sudeginti, metaliniai — nuvežti į metalo laužo sandelius, akmeniniai ir betoniniai užkasti. Kryžiai vis tiek buvo statomi. Keletą kartų Kryžių kalnas buvo pakartotinai „nuvalomas“. Įsisiūbavo tikras kryžių karas. Buldozerinis ateizmas tęsėsi apie 20 metų. Dar buvo bandyta užtvindyti teritoriją, Kryžių kalną padaryti sunkiai pasiekiamą salą.

Kryžių kalnas — daugia-reikšmis, daugiaplanis objek-tas. Pirmiausia jis — istorijos paminklas — vienas iš 600 Lietuvos piliakalnių. O meniškų kryžių gausa, įvairiausi dirbiniai daro šį kalną liau-dies meno ansambliu ir pa-minklu-Lietuvos Golgotai. Šito tautos pasitikėjimo Dievu įro-dymo buvo atvykęs pasiūreti net Šv. Tėvas Paulius II.

Vaizdajuoste, kuri visiems
paliko gilų iespūdį, baigēm Vi-
su Šventu šventēs minējimą.

Emilija J. Valantinienė

Velinių šventimo metu žvakeles prie tėvų jėzuitų koplyčios altoriaus nešė (iš kairės): Algis Bielskus, Rasa Miliūnaitė, Kristina Badaraitė, Lina Dovilaite ir Jonas Gencius.

ČLM VĖLINĖS

Yra du pasauliai: gyvųjų ir mirusiųjų. Pirmajam pasauliui yra skiriama daug laiko ir daug dėmesio, nes mes juo esame suinteresuoti. Mirusiųjų pasaulis dažnai pamirštas. Anot lietuviškos patarlės: „Kas iš akių, tas ir iš atminties“. Gera, kad bažnyčia per metus skiria tam tikrą laiką, kuris priverčia žmones pagalvoti apie savo ateitį ir galutinį paskyrimą. Mažiausiai apie mirtį galvoja jaunimas, nors ir nemažas jaunuolių skaičius anksti išsiskiria iš šio pasaulio.

Reikia skirti didelį dėmesį toms lituanistinėms mokykloms, kurios surengia mirusiųjų minėjimus ir mokiniams primena, kad mirčiai visi turime būti pasiruošę, nepaisant amžiaus. Čikagos lituanistinėje mokykloje tie mirusiųjų pagerbimai jau yra virtę tradicija. Tad ir šių metų spalio 28 dienos rytą visi mokiniai ir mokytojai susirinko į tėvų jėzuitų koplyčią, kur vyko šis minėjimas. Visi suėjo su žvakėmis skambant tyliai muzikai. Po to buvo skaitomas Rūtos Aleksandravičiūtės eilėraštis „Vėl žvakelė suplazdėjo“. Skaitė dešimtokės Kristina Badaraitė ir Rasa Miliūnaitė:

„Vėl žvakelė suplazdėjo.
Parimusi verkiau.
Bet Tu nebegirdėjai,
Nebepaguodei daugiau.
Nebylios akys žvelgė
Iš nuotraukos senos.
Ką pasakyt norėjai,
Jau nieks nesužinos.
Jau niekad nepaklausi,
Kaip sekas, ar sunku.
Jau niekad neužtarsi
Nuo vėtrų ir audrų.
Jau niekad nepareisi
Tu takeliu namo.
Tik vieniša žvakelė
Ir šildys, ir paguos.
Šviesk žvakelė, šildyk sielą
Ir raminki kiek gali.

Tegul šypsos brangios akys,
Nors mama toli toli.
Šviesk žvakelė, šildyk sielą
Švelniai švelniai, kaip

mama.

Tegul nors sapne paglosto
Josios rankos vėl mane“.
Po to girdėjome seselės Laimutės žodelį. Buvo įneštas Šv. Raštas. Ištrauką iš 1 Tes. 4, 13-18 skaitė seselė Ramutė. Po to kun. J. Vaišnio žodis... ir visucinė malda. Ją skaitė: Algis Bielskus, Audra Brooks, Kristina Badaraitė, Lina Dovilaite, Rasa Miliūnaitė, Jonas Gencius. Po kiekvieno perskaityto maldos posmelio visi atsakė: „Viešpatie, Tu esi Prisikėlimas ir Gyvenimas“. Malda užbaigė kun. J. Vaišnys. Visi kartu sukalbėjome „Amžinąjį atilsį“...

Po vieną vaiką iš kiekvienos klasės įnešė maldų už mirusiųsiuosius žiedus (skambėjo mu-

zika). Keturios dešimtokės įėjo su didelėmis žvakėmis. Pirmą žvakę paliko koplyčioje. Buvo užgesintos visos mažosios žvakutės ir išmeigtos prie altoriaus, pavaizduotame bendrame kape. Baigėsi maldos, giesmės, ir tyloje paliko mirusiųjų vėles, kurios ir toliau lieka Jėzaus malonėje.

Pasibaigus iškilmėms viduje, jos prasidėjo lauke, Jaunimo centro sodelyje. Buvo aplankyti kryžiai, paminklai. Pirmiausia buvo sustota prie Kražių kankinių kryžiaus. Čia Lina Dovilaite tarė: „Kražių kankinių šviesa tešviečia mums. Jų atvaizdas telieka mūsų atmintyje. Jų žodis tebūna mums atrama, jų gyvenimas tebūna mums pavyzdys, jų atminimas telieka amžinai gyvas“. Padėta didelė deganti žvakė ir sukalbėta malda „Amžinąjį atilsį“.

Antras sustojimas buvo prie kun. J. Raibužio kryžiaus. Čia Algis Bielskus susikaupė: „Kun. J. Raibužio šviesa tešviečia mums. Jo atvaizdas telieka mūsų atmintyje. Jo žodis tebūna mums atrama, jo gyvenimas tebūna mums pavyzdys, jo atminimas telieka amžinai gyvas“. Palikta didelė, deganti žvakė ir pasimelsta. Pagaliau sustota prie žuvusiųjų už Lietuvos nepriklausomybės paminklo. Čia Jonas Gencius padėjo degančią žvakę ir giliai išreiškė savo jausmus. Jei ne jie, šiandien nebūtume laisvi ir nepriklausomi. Todėl didžiausia jiems pagarba ir meilė.

Graziai ir nuoširdžiai pasimeldę, aplankę žymūnų paminklus, visi patraukėme į Jaunimo centrą, kur buvo tęsiamas lietuviškas žodis. Atlikta pareiga Dievui ir Tėvynei!

J. Plačas

Antros klasės mokytoja Renata Butauskiene su savo klase po šv. Mišių.

Agnė Gedvilaite, Aušra Buzenaite ir Asta Lapinskaite degė žvakeles prie tėvų jėzuitų koplyčios altoriaus.

Visos nuotraukos – Daliaus Gedvilienės